

Fitxa 4

ARENAL DE SON SAURA

DADES GEOGRÀFIQUES I FÍSiques:

Municipi: Ciutadella.

Altres topònims: platja des Banyul i de Bellavista.

Àrees urbanes associades: no n'hi ha.

Accés: rodat. Des de Ciutadella per la ronda Sud (RC-2) agafant el camí de Sant Joan de Missa; la platja té estacionament públic regulat associat.

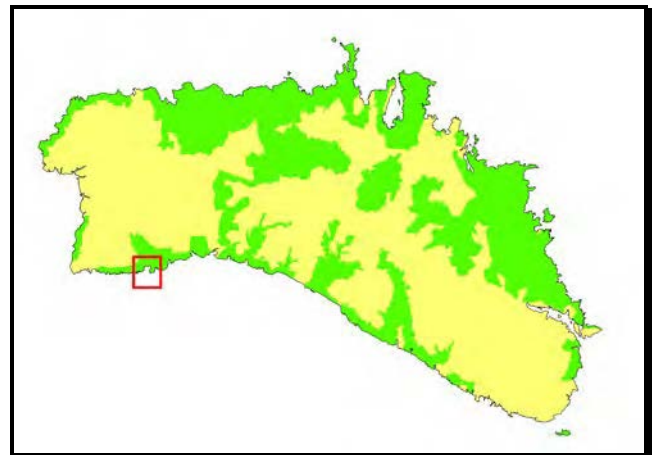
Orientació de la platja: sud.

Superfície de platja: 9.600 m² en total.

Llargada de platja: 520 m en total.

Amplada mitjana de la platja: 20 m.

Grau de saturació de la platja: alt, en plena temporada. Elevada freqüentació d'embarcacions recreatives.

Geologia de l'entorn: Plataforma carbonatada del Miocè superior, formada per calcàries blanques.

Composició del sediment: d'origen carbonatat orgànic (+94%), amb alta proporció de gra fi i color blanc.

Espai natural protegit: inclosa a l'Àrea Natural d'Espècial Interès Me-14 i a la Xarxa Natura 2000.

SERVEIS DE PLATJA:

Classificació platges CIM: platja de tipus B (natural amb accés rodat).

Distància a l'estacionament: entre 100 i 150 m en funció de la platja i l'estacionament.

Servei de socorrisme: hi ha servei de socorrisme i torres de vigilància.

Altres serveis: servei de restauració, situat darrere la platja de Bellavista (50 m) i serveis de pícnic amb taules i cadires darrere la platja dins la zona boscosa. Disposa de WC.

ENTORN I PAISATGE

La platja, coneguda com a Son Saura del sud, està formada per dues unitats de platges de característiques i mides similars: la platja des Banyul, més cap a l'oest, i la platja de Bellavista, més a l'est. La primera presenta un sistema dunar relict de dimensions reduïdes, mentre que la segona, es Banyuls, presenta un sistema dunar de tipus restinga d'escassa alçada. Aquest darrer sistema actua com a llindar entre la zona humida i la platja. El seu estat de conservació és bo. Les dues platges estan associades, a la zona interna, a masses forestals formades per pins (vegeu foto adjacent). Les aportacions sedimentàries de les dues platges s'ajunten i s'endinsen fins a uns 100 o 150 metres. No obstant això, cap allà on més s'estenen és cap a la part oriental del conjunt, en direcció a la cala des Talaier i donen lloc a un bon sivinar.

Quant a diferències, la platja de Bellavista és un poc més gran, i presenta morfologies dunars més desenvolupades. Això fa que la diversitat vegetal sigui més gran i el cordó de borro (*Ammophila arenaria*) més evident (vegeu foto adjacent).

Les platges estan envoltades de costa rocosa baixa, amb presència de tenasses litorals amb forta carstificació marina i presència de socavacions a la base del penyal també per erosió marina. L'entorn més immediat associat a les platges presenta un relleu suau que dona lloc a una maresma litoral d'inundació, situada darrere la platja de Bellavista, i que constitueix la segona zona humida en importància de la costa sud de Menorca després de Son Bou. La zona humida està formada per un model mixt de basses permanents i prats inundables. Darrere la platja des Banyul i entre els pins també existeixen diverses zones petites inundables de duració molt efímera, però on creix una flora interessant.

PLANTES I VEGETACIÓ

Aquestes platges, encara avui, són de les que conserven una vegetació dunar més rica en espècies de totes les cales de la costa de migjorn. La diversitat florística és especialment rica a la platja de Bellavista. L'aportació important de restes de posidònia també és un altre factor que hi ajuda (vegeu foto adjacent). A mesura que el vent les arrossega terra endins, aquestes subministren "aliment", en forma de matèria orgànica, per a les espècies pioneres de la primera línia de la platja com l'espinaquilla (*Salsola kali*) o *Suaeda spicata*. També s'aprofiten d'aquesta

matèria orgànica les plantes que més ajuden a fixar les dunes, com ara el fenàs de platja (*Elymus farctus*) o el borró (*Ammophila arenaria*), dues espècies que són habituals als sistemes dunars de l'illa.

Però on més s'aprecia el seu bon estat de conservació és en la presència d'espècies poc habituals actualment a moltes altres cales del migjorn de l'illa. Aquest seria el cas d'endemismes com els ugons grossos (*Ononis crispa*) o l'herba de cotó (*Thymelaea velutina*). Tot i no ser endèmica, s'ha de destacar la presència de l'espècie *Atriplex tornabenei*, precisament una planta anual que està especialitzada a créixer damunt les restes de posidònia quan aquestes ja queden fora de la influència directa de la mar. Actualment, a Menorca només es coneix en aquestes platges, però segurament abans, quan l'alga no es retirava, devia ser més freqüent per tota l'illa.

Al prat de Bellavista predominen els joncs (*Juncus* spp.) i les boves (*Typha* sp.), però tampoc no hi falten el canyís (*Phragmites australis*), la canya verda (*Arundo donax*) i algunes làmines d'aigua lliure.

ANIMALS

La major riquesa de fauna es pot observar a la zona humida. Entre les aus, destaquen els agrons i els ànecs, com el collblau (*Anas platyrhynchos*). A les vores, també es poden veure (o sentir) alguns limícoles, com la xivitona (*Actitis hypoleucos*) i la becassina (*Gallinago gallinago*) (vegeu foto adjacent).

DINS LA MAR

L'arenal de Son Saura, com la majoria de les cales del sud, presenta a la part més propera a la platja un fons d'arena fina i blanca, a vegades amb certa tonalitat rosada, de la qual és responsable el foraminífer *Miniacina miniacea*, molt abundant a Menorca. La part central de la cala, a partir d'uns 100 metres de distància de la vorera sorrenca, està ocupada per praderies de posidònia molt denses i només interrompudes per dos canals de desguàs. Els marges rocosos de la cala estan ocupats per algues fotòfiles diverses: *Osmundea truncata*, *Chondrophyucus tenerrimus*, *Padina pavonica*, *Acetabularia acetabulum*. Dins aquest grup, també destaquen diverses espècies d'algues brunes del gènere *Cystoseira* (*C. stricta*, *C. compressa* var. *pustulata*, *C. balearica*), que sovint també apareixen a cocons de roca (vegeu foto adjacent).

HISTÒRIA I SINGULARITATS

A mitjan segle XX, la zona humida va sofrir un intent de cultiu d'arròs, fet que va comportar diversos aplanaments i moviments de terres que van desfigurar les formes naturals de la maresma. També s'hi va construir un canal de desguàs (coneguts a Menorca amb el nom de mina) que avui dia encara es pot veure al marge oest de la platja de Bellavista (vegeu foto adjacent). Aquestes actuacions van canviar totalment l'aspecte de la platja de Bellavista. Abans de l'obertura de la mina, l'excedent d'aigua de la zona humida (alimentada per fonts relativament abundoses, com la font de la Reina) s'evacuava per la part central de la platja, de manera que aquesta quedava dividida en dues uns quants mesos l'any i tenia un aspecte més natural, semblant al de les platges de Trebalúger, Binimel·là o la platja des Bot (Algaiarens). Aquesta antiga configuració encara es pot intuir en el relleu de la part central de la platja. A la vegada, l'excavació de la mina va suposar una disminució important de l'extensió de la zona humida, que s'estenia fins prop de les cases de sa Marjal Vella; precisament el nom de *marjal* vol dir terres de prat o pantanoses.

Durant la Guerra Civil, a les dues platges s'hi van construir diverses estructures defensives.